

ÚČTOVNÉ HĽADISKO ZALOŽENIA A VZNIKU EURÓPSKEJ SPOLOČNOSTI¹

Accounting aspect of establishment and formation the Societas Europaea

Lucia Ondrušová

Európska spoločnosť (Societas europaea) je nová právna forma obchodnej spoločnosti, ktorá vznikla z titulu otvorenia trhov a ľahšieho pohybu kapitálu v rámci obchodovania medzi jednotlivými štátmi Európskej únie. Právne je upravená na základe rozhodnutia Nariadenia Rady Európskej únie č. 2157/2001 o stanovách európskej spoločnosti (ES) a Smernice Rady 2001/86/Es, ktorou sa dopĺňajú stanovy európskej spoločnosti v súvislosti s účasťou zamestnancov na riadení.

V Slovenskej republike je európska spoločnosť upravená zákonom č. 562/2004 Z. z. o európskej spoločnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Týmto zákonom sa vykonávajú splnomocňujúce ustanovenia Nariadenia Rady Európskej únie o stanovách európskej spoločnosti. Dalším zákonom upravujúcim európsku spoločnosť je zákon č. 513/1991 Zb. obchodný zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len obchodný zákonník). Obchodný zákonník upravuje právne hľadisko európskej spoločnosti a všetky náležitosti potrebné pri jej samotnom fungovaní. Uvedené zákony sa zaoberajú predovšetkým právnym hľadiskom európskej spoločnosti. Vzhľadom k tomu, že európska spoločnosť je forma spoločnosti, ktorej právne, účtovné a daňové hľadisko upravuje samotná krajina, v ktorej európska spoločnosť má svoje sídlo, je potrebné sa riadiť príslušnými zákonmi danej krajiny. V Slovenskej republike je účtovné hľadisko európskej spoločnosti upravené zákonom č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon o účtovníctve) a Medzinárodnými štandardmi finančného vykazovania (IFRS).

Spôsoby založenia európskej spoločnosti

Európska spoločnosť sa zakladá spísaním spoločenskej zmluvy a stanov. Zapisuje sa do obchodného registra v tom štáte, v ktorom má svoje sídlo. Zápis o založení a zrušení európskej spoločnosti sa povinne zverejňuje aj v Úradnom vestníku Európskej únie do mesiaca po zápise podľa národného práva členského štátu. Kapitál európskej spoločnosti sa delí na akcie. Základné imanie musí byť minimálne vo výške 120 000,- eur.

Európsku spoločnosť je možné založiť štyrmi spôsobmi, ktorými sú:

1. fúzia akciových spoločností do európskej spoločnosti,
2. vytvorenie spoločnej holdingovej spoločnosti vo forme európskej spoločnosti,
3. založenie dcérskej európskej spoločnosti,
4. premena existujúcej akciovej spoločnosti na európsku spoločnosť (zmena právnej formy).

---

¹ Príspevok bol spracovaný ako jeden z výstupov riešenia úlohy grantovej agentúry Vedecká grantová agentúra Ministerstva školstva SR a Slovenskej akadémie vied (VEGA) č. 1/0492/10 (2010-2011) „Význam Európskej spoločnosti pre spoločný trh a nevyhnutnosť harmonizácie účtovníctva v rámci krajín EÚ“.

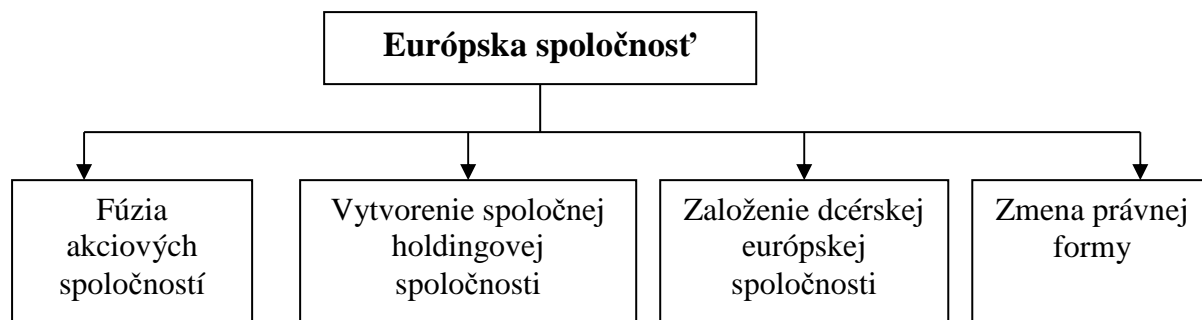

Schéma č. 1: Spôsoby založenia európskej spoločnosti

Fúzia akciových spoločností

Dve alebo viac akciových spoločností z rôznych štátov európskej únie sa dohodnú na fúzii zlúčením alebo splynutím a tak vytvoríť európsku spoločnosť. Pri tomto spôsobe vzniku európskej spoločnosti je možné zmeniť aj sídlo európskej spoločnosti bez ohľadu na štáty, z ktorých pochádzajú zakladajúce spoločnosti. Jedná sa o najčastejší spôsob vzniku európskej spoločnosti.

Vytvorenie spoločnej holdingovej spoločnosti

Dve alebo viac kapitálových spoločností (akciová spoločnosť resp. spoločnosť s ručením obmedzeným) z rôznych štátov európskej únie sa dohodnú na vytvorení holdingovej spoločnosti. Podmienkou pri tomto spôsobe vzniku európskej spoločnosti je, že sa zakladajúce spoločnosti stávajú dcérskymi spoločnosťami vytvorenej európskej spoločnosti.

Založenie dcérskej európskej spoločnosti

Pri tomto spôsobe vzniku európskej spoločnosti ide o založenie dcérskej spoločnosti dvomi spoločnosťami z rôznych štátov európskej únie bez obmedzenia právnej formy spoločnosti resp. založenie dcérskej európskej spoločnosti inej európskej spoločnosti.

Zmena právnej formy

Ide o zmenu právnej formy akciovej spoločnosti, ktorá aspoň 2 roky mala dcérsku spoločnosť, ktorá sa spravovala právom iného členského štátu európskej únie ako materská spoločnosť, resp. akciová spoločnosť má pobočku v inom členskom štáte.

Účtovné hľadisko založenia a vzniku európskej spoločnosti

Vzhľadom k tomu, že európska spoločnosť je spoločnosť, ktorá je síce upravovaná Nariadením Rady č. 2157/2001 o stanovách európskej spoločnosti, jej konkrétnu právnu úpravu a účtovné hľadisko si upravuje každý štát Európskej únie sám. V Slovenskej republike účtovníctvo je upravované zákonom o účtovníctve.

Každá spoločnosť – právnická osoba, ktorá má sídlo na území Slovenskej republiky je povinná viesť účtovníctvo odo dňa svojho vzniku až do dňa svojho zániku. Výnimkou je zrušenie právnickej osoby bez likvidácie, kedy účtovná jednotka vedie účtovníctvo do dňa, ktorý predchádza rozhodnému dňu.

V prípade európskej spoločnosti, je táto povinná viesť účtovníctvo odo dňa svojho vzniku (dňa zápisu do obchodného registra) do dňa zániku resp. do dňa zmeny sídla európskej spoločnosti alebo do dňa, ktorý predchádza rozhodnému dňu. Rozhodný deň je deň určený podľa obchodného zákonníka, ktorý nesmie byť neskorší ako deň nadobudnutia účinkov zlúčenia, splynutia alebo rozdelenia. Európska spoločnosť sa môže rozhodnúť viesť účtovníctvo už odo dňa založenia (odo dňa spísania spoločenskej zmluvy).

Po vzniku európskej spoločnosti so sídlom v Slovenskej republike je táto povinná viesť účtovníctvo podľa Opatrenia MF SR č. 23054/2002-92, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovej osnove pre podnikateľov účtujúcich v sústave podvojného účtovníctva v znení neskorších predpisov.

Každá účtovná jednotka je povinná okrem vedenia bežného účtovníctva zostavovať aj individuálnu účtovnú závierku. Európska spoločnosť je povinná zostavovať individuálnu účtovnú závierku podľa Medzinárodných štandardov finančného výkazníctva (IFRS).

Záver

Európska spoločnosť predstavuje novú formu obchodnej spoločnosti, ktorá môže uskutočňovať svoju činnosť v ktoromkoľvek štáte Európskej únie. Aj napriek Nariadeniu Rady (ES) č. 2157/2001 o stanovách európskej spoločnosti jej právne postavenie si upravuje každý štát samostatne svojou právnou úpravou. V prípade vzniku a fungovania európskej spoločnosti na území Slovenskej republiky, je právne upravená obchodným zákonníkom. Účtovníctvo upravuje zákon o účtovníctve avšak individuálnu účtovnú závierku je povinná európska spoločnosť zostavovať podľa Medzinárodných štandardov finančného výkazníctva (IFRS).

Abstrakt

Európska spoločnosť predstavuje novú formu spoločnosti, ktorá môže mať svoje sídlo v ktoromkoľvek štáte Európskej únie. Každá európska spoločnosť, ktorá má sídlo na území Slovenskej republiky je povinná sa riadiť slovenskými právnymi predpismi. Bežné účtovníctvo je upravené zákonom o účtovníctve avšak individuálnu účtovnú závierku je európska spoločnosť povinná zostavovať podľa Medzinárodných štandardov finančného výkazníctva (IFRS).

Kľúčové slová: Európska spoločnosť, účtovné hľadisko, založenie a vznik.

Summary

The Societas europaea is a new form of company which may have their registered office in any country of the European Union. Any Societas Europaeas which is resident in the Slovak republic is obliged to follow legal regulations. Current accounts are governed by the Act of Accounting but the individual financial statements is obliged to prepare in accordance with International Financial Reporting Standards (IFRS).

Key words: Societas europaea, accounting aspect, establishment and formation.

JEL klasifikácia: M41

Použitá literatúra

- [1] Máziková K.: Zmeny vlastníckych transakcií v obchodných spoločnostiach. Bratislava: Iura Edition 2010. ISBN: 978-80-8078-363-1.
- [2] Zákon č. 513/1991 Zb. obchodný zákonník v znení neskorších predpisov.
- [3] Zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov.
- [4] Zákon č. 562/2004 Z. z. o európskej spoločnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
- [5] Nariadenie Rady (ES) č. 2157/2001 z 8. Októbra 2001 o stanovách európskej spoločnosti (SE).

Kontakt

Lucia Ondrušová, Ing., PhD., Katedra účtovníctva a audítorstva, FHI EU v Bratislave, Dolnozemska cesta 1/b, 852 35 Bratislava, tel.: +421 2 67 295 761, luciaondrusova@yahoo.com